

Novetat legislativa

Activitat Parlamentària dedica un comentari en profunditat a cada una de les lleis aprovades durant el sisè període de sessions, que han pres una rellevància especial, sigui per raó de la matèria, de l'abast o de les novetats que introdueix. Cada comentari està elaborat per una persona coneixedora de la matèria i del procés d'elaboració de la llei.

Perquè una nova llei de la iniciativa legislativa popular?

Joaquim Brugué i Torruella

*Director general de Participació Ciutadana del
Departament de Relacions Institucionals i Participació*

L'origen d'aquesta llei cal trobar-lo en l'Acord de Govern d'aquesta legislatura que incorpora la voluntat i el compromís de promoure la participació ciutadana en els afers públics.

El compliment d'aquest compromís exigeix una actuació positiva per fer-lo efectiu. La participació no s'improvisa, no sorgeix espontàniament, no es pot fer per decret o mitjançant crides genèriques. Per afavorir-la cal posar a disposició de la ciutadania normes i instruments que canalitzin la seva relació amb els poders públics. Aquestes eines han de complir, almenys, dos requisits: facilitat d'utilització i eficàcia per aconseguir la finalitat que promouen.

L'experiència dels, gairebé, deu anys de vigència de la llei 2/1995, de 23 de març, de la iniciativa legislativa popular ens indica que no oferia mitjans senzills, ni garantia l'eficàcia del seu resultat. En primer lloc, perquè no establia cap tipus de suport ni assessorament tècnic per facilitar la tasca, sempre complexa, de traslladar una idea o un interès a l'articulat d'una llei. A més, el nombre de signatures exigint i el suport

econòmic màxim previst no engraven, sinó que més aviat suposaven un obstacle.

En segon lloc, perquè la Comissió Promotora perdia el control sobre la seva proposta a partir de la presentació de les signatures. L'any 2000 es produí una situació extravagant i paradoxal: la d'aquella iniciativa legislativa recolzada per milers de signatures que reclamaven la prohibició de la incineració de residus i es transformà, en el tràmit parlamentari, en una llei reguladora dels residus, pervertint la finalitat perseguida per les persones signatàries. (Núm. de tramitació 202-00109/05 que esdevingué la Llei 11/2000, de 13 de novembre, reguladora de la incineració de residus).

Calia, doncs, una nova regulació que superés aquestes deficiències i per tal de cercar el màxim d'opinions i suggeriments es va fer un procés participatiu al qual es convocà a les comissions que havien promogut alguna iniciativa legislativa i a altres representants de la societat civil organitzada. Es constataren les deficiències inicials i es realitzaren diferents propostes, moltes de les quals estan recollides a la Llei 1/2006.

Contingut de la Llei

Capítol I: objecte i exercici de la iniciativa legislativa popular (ILP)

Les matèries sobre les quals es pot promoure una ILP són les que la Generalitat en té competències i el Parlament pot legislar, amb l'exclusió d'aquelles reservades per l'Estatut a la iniciativa legislativa exclusiva de diputats, grups parlamentaris o Govern i les relatives als pressupostos de la Generalitat i als tributs.

Les persones legitimades per exercir la ILP són les que, sense estar privades dels drets polítics, tenen la condició política de catalanes, aquelles que sense tenir aquesta condició tenen més de setze anys,

estan degudament inscrites en el padró d'algun municipi català i tenen nacionalitat espanyola o de qualsevol Estat membre de la Unió Europea, o d'Islàndia, Liechtenstein, Noruega o Suïssa, i també les que resideixin legalment a Espanya, d'acord amb la normativa d'estrangeria.

Els membres de la Comissió Promotora, a més d'aquests requisits, han de ser majors d'edat i no poden ser diputats del Parlament, ni membres de les corporacions locals, de les Corts Generals o del Parlament Europeu. A més, no poden incórrer en les causes d'inelegibilitat o d'incompatibilitat que la legislació vigent estableix per als diputats al Parlament de Catalunya.

Capítol II: presentació i admissió a tràmit

La Comissió Promotora ha de presentar a la Mesa del Parlament el text articulat de la seva proposta juntament amb una memòria que ho justifiqui, i la Mesa l'ha d'admetre a tràmit si no incorre en cap causa d'inadmissió. Contra els acords d'inadmissió la Comissió pot interposar un recurs d'emparament davant el Tribunal Constitucional.

Capítol III: recollida de signatures

La recollida de signatures s'ha de fer en un termini màxim de 120 dies prorrogables fins a 60 dies més. Les signatures han de ser autenticades per notaris, secretaris judicials, secretaris municipals o fedataris nomenats per la Comissió Promotora que jurin o prometin complir l'obligació de verificar la identitat de les persones signatàries.

Després caldrà acreditar la seva inscripció en el padró municipal (si no tenen divuit anys no consten en el Cens electoral) o en el Cens electoral, tasca que han de fer funcionaris públics com ara secretaris municipals, responsables del Cens electoral o de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

La Junta Electoral fa el recompte definitiu i indica si hi ha el mínim de 50.000 signatures vàlides i ho comunica a la Mesa del Parlament.

La Junta Electoral ha de vetllar per la regularitat del procediment. Tanmateix, la Disposició transitòria primera nomena una Comissió de Control per fer aquestes funcions fins que s'aprovi la Llei electoral de Catalunya.

Capítol IV: la tramitació parlamentària

Aquest capítol remet al Reglament del Parlament, «sens perjudici de les especialitats que especifica aquesta Llei». Aquestes especialitats són:

a) la Comissió Promotora pot comparèixer davant la Comissió Parlamentària abans d'obrir el període de presentació d'esmenes a l'articulat; b) pot fer arribar queixes o propostes relatives a la tramitació; i c) ha de manteniment la iniciativa en cas de dissolució del Parlament.

Capítol V: indemnització per despeses

Es preveu una indemnització per les despeses produïdes amb motiu de la recollida de signatures de fins a 0,64 euros per signatura, amb un màxim de 40.000 euros. També, es pot demanar, a l'inici, una bestreta no superior a 3.000 euros per a les primeres despeses. La quantitat s'ha fixat cercant un paral·lelisme amb les subvencions per vot que tenen els grups polítics que concorren a les eleccions i obtenen representació.

Altres disposicions

La Disposició addicional primera preveu la utilització de la signatura electrònica quan el Govern dicti «les instruccions pertinents per garantir l'eficàcia i la seguretat d'aquest mitjà teleinformàtic», i la segona remet a la legislació general sobre el procediment administratiu comú respecte de les resolucions i notificacions indicades a la Llei.

Les disposicions transitòries regulen la creació d'una Comissió de Control que farà les funcions atribuïdes a la Junta Electoral fins que s'aprovi la Llei electoral de Catalunya.

La Disposició derogatòria deroga l'anterior Llei 2/1995, de 23 de març.

Finalment les disposicions finals senyalen, la primera, un mandat al Govern per tal que presenti un projecte de llei que reguli el dret d'iniciativa ciutadana per proposar l'aprovació de disposicions de caràcter general als ens locals, i la segona, autoritza el Govern per dictar les disposicions necessàries pel desplegament de la Llei.

Modificacions més significatives incorporades a la Llei 1/2006

La Llei 1/2006 remet al Reglament del Parlament per tal de concretar els moments i els espais en els quals la Comissió Promotora podrà presentar, explicar, defensar i, fins i tot retirar, la seva proposta. És per això que alguns dels apartats que s'indiquen a continuació s'entenen a partir de la integració de l'esmentada Llei amb el nou Reglament del Parlament de Catalunya (especialment de l'article 100 al 116) que va

recollir de manera singular instruments per facilitar la presentació d'aquestes iniciatives.

Per facilitar la seva utilització

- Reducció del nombre de signatures: s'ha passat de 65.000 a 50.000. La xifra no es capriciosa, es demana un determinat esforç per aconseguir legitimació suficient i que, al mateix temps, mantingui una proporcionalitat amb el nombre de vots necessaris per obtenir escons.
- Ampliació de la legitimació per recolzar la ILP a les persones majors de setze anys, tot i que per formar part de la Comissió Promotora s'exigeix el requisit de la majoria d'edat.
- Extensió de la legitimació per promoure i/o recolzar la ILP a persones nacionals d'altres països amb residència legal a Catalunya.
- Ampliació del termini per recollir signatures a 120 dies prorrogables, per causes justificades, fins a 60 més. En el debat ciutadà promogut per dur a terme l'elaboració de la Llei aparegué insistentment la dificultat per recollir les signatures exigides en els 90 dies establerts per la Llei 2/1995.
- Possibilitat d'atendre consultes i rebre assessorament tècnic per part dels serveis del Parlament per resoldre els dubtes que puguin tenir les persones promotores i ajudar-les en el compliment dels requisits formals.
- Posada a disposició d'una bestreta màxima de 3.000 euros per a les primeres despeses.
- Previsió d'utilitzar la signatura electrònica quan el Govern dicti les instruccions pertinents per garantir l'eficàcia i la seguretat d'aquest mitjà telemàtic.

De fet, cal destacar que l'any 2006 ja s'ha presentat una proposta que es tramita amb aquesta nova regulació. Es tracta de la Proposició de llei de l'ensenyament en la llengua materna i el bilingüisme escolar (202-00078/07), presentada per l'associació Convivència Cívica Catalana.

Per visualitzar la relació entre la ciutadania i el Parlament

La relació entre el Parlament i la Comissió Promotora no finalitza quan aquesta lliura la proposició de llei amb les signatures mínimes, degudament acreditades. El canal de diàleg obert entre la Cambra Legislativa i els representants de les persones que han recolzat la iniciativa continua durant el tràmit parlamentari.

- Una persona en representació de la Comissió Promotora presenta al Ple del Parlament la proposició de llei per fer el debat de totalitat, seguint el mateix tràmit que qualsevol altra iniciativa legislativa procedent del Govern o dels membres de la Cambra.
- Si la proposició de llei no és rebutjada en el debat de totalitat i continua la seva tramitació, una persona en representació de la Comissió Promotora pot presentar en el debat final del Ple la proposició definitiva del text sorgit de la Comissió Parlamentària que s'ha de sotmetre a votació.

La imatge innovadora d'un/a ciutadà/ana, que no és membre del Parlament, presentant una proposta a la Cambra, amb el suport de 50.000 signatures, il·lustra la importància d'aquesta figura i facilita una percepció més propera de l'activitat parlamentària.

Per facilitar el seguiment del tràmit parlamentari

- La Comissió Promotora, en qualsevol moment, pot presentar a la Mesa del Parlament propostes o queixes relatives a la tramitació de la iniciativa si considera que no té prou informació o que els tràmits van massa lents. La Mesa, després d'escollar la Junta de Portaveus, li ha de respondre en un termini màxim de quinze dies.
- Pot estar present en les compareixences d'organitzacions socials que convoqui la Comissió Parlamentària.
- La Comissió Promotora ha de ser notificada pel Dictamen de la Comissió Legislativa que es presentarà al Ple per a la votació final.

Per garantir la titularitat de la iniciativa

- La Comissió Promotora, en qualsevol moment abans de la votació al Ple, pot retirar la proposició si en creu vulnerat el contingut essencial.

Els diputats i les diputades del Parlament són els únics que tenen legitimació per convertir en llei la proposta inicial, però no ho poden fer si els/les promotors/es la retiren.

Per a la seva utilització en l'àmbit local

La Disposició final primera ordena al Govern l'elaboració d'un projecte de llei que reguli el dret d'iniciativa ciutadana per proposar l'aprovació de disposicions de caràcter general als ens locals.

En conclusió

El sistema dissenyat per la Llei 1/2006 i el Reglament del Parlament és força innovador en relació amb les lleis autonòmiques, estatals i europees i pot facilitar la participació ciutadana en l'elaboració de les lleis, ajudant a construir un nou motor de l'activitat legislativa que s'integra, perfectament amb l'impuls que correspon al Govern i als diputats i les diputades de la Cambra.

La Llei ferroviària de Catalunya, una eina imprescindible per al desenvolupament ferroviari autònom del país

Manel Nadal i Farreras

*Secretari per a la Mobilitat del
Departament de Política Territorial i Obres Públiques*

El Parlament de Catalunya va aprovar el passat 16 de març la Llei ferroviària de Catalunya, llei que ha entrat en vigor aquest 10 de juliol. Es tracta d'una mesura legislativa pionera que ha de definir, regular i promoure el sector ferroviari al nostre país. Aquesta norma nova, la primera iniciativa legislativa global en matèria ferroviària que fa el Govern català, adapta la normativa catalana a les directrius europees, posa les bases per a la liberalització del mercat ferroviari a Catalunya,

i completa les atribucions de la Generalitat com a autoritat ferroviària. La Llei ferroviària, juntament amb la previsió de la liberalització del transport de passatgers que la UE planteja aproximadament l'any 2010 han de fer possible que el Govern de la Generalitat es converteixi en el titular del servei dels trens regionals i de rodalies, tal com preveu l'Estatut recentment referendat pels ciutadans.

El Govern vol demostrar que amb la seva gestió serà capaç de duplicar el nombre de viatges fets a l'any, millorar la qualitat del servei, eliminar la congestió, els retards i la manca d'informació.

Catalunya ja ha demostrat la seva capacitat de gestió quan va assumir els antics ferrocarrils de via estreta i els va convertir en el metro del Vallès i del Baix Llobregat, gestionat per FGC, o quan recentment ha renovat el tren de Lleida a la Pobla. El Govern assumirà la gestió de rodalies en tota la seva plenitud i exercirà les seves competències per decidir quina en serà l'empresa explotadora.

El nou context del sistema ferroviari

La normativa europea en matèria ferroviària ha establert un nou marc caracteritzat per la separació entre, d'una banda, la gestió i l'administració de la infraestructura, i, de l'altra, la prestació del servei ferroviari, la qual cosa facilita la liberalització del transport ferroviari de mercaderies i viatgers.

La Llei ferroviària té l'objectiu d'incorporar Catalunya en el marc europeu del sector i de coordinar les competències de la Generalitat en la matèria amb les de l'Estat.

Com a antecedent, la Llei estatal 39/2003 i el Reglament que la desenvolupa, en l'àmbit de les competències de l'Estat en la matèria, han implantat els principis de les directives europees en el sector ferroviari espanyol. Com a conseqüència, RENFE s'ha transformat en dues empreses diferenciades: Administrador d'Infraestructures Ferroviàries (ADIF), que és l'ens gestor de la infraestructura, i Renfe-Operadora, que presta i explota serveis ferroviaris. Cal dir que, pel que fa als aspectes competencials, aquesta Llei ha estat recorreguda davant el Tribunal Constitucional pel Govern de la Generalitat.

La primera iniciativa legislativa en matèria ferroviària

La Llei ferroviària constitueix la primera iniciativa legislativa global en matèria ferroviària de Catalunya i completa el marc legislatiu català en transports, atès que ja compta amb lleis reguladores del transport per carretera, cable, marítim i de les infraestructures del transport aeri.

La Llei defineix el sistema ferroviari català com el conjunt d'infraestructures que és titularitat de la Generalitat, així com el conjunt de serveis que són de la seva competència, independentment de la infraestructura per la qual discorre.

L'articulat de la Llei s'avança a les competències que en aquesta matèria preveu el nou Estatut que han de comportar a la pràctica un poder més gran de decisió sobre els serveis ferroviaris que es desenvolupen a Catalunya.

■ **Xarxa de rodalies:** la Llei prepara el terreny per integrar el servei de rodalies en l'àmbit de la planificació i la gestió del transport ferroviari de la Generalitat de Catalunya.

Catalunya és competent en els serveis ferroviaris que transcorren íntegrament pel seu territori, però aquesta competència s'haurà d'exercir en gran part dels casos sobre infraestructures de titularitat estatal, i, per tant, caldrà compartir les vies amb serveis estatals, interregionals i internacionals.

DGRI

■ **Planificació, ordenació i regulació:** a partir d'aquest marc competencial, a grans trets, la Generalitat és competent en la planificació estratègica del sistema ferroviari de Catalunya, en l'ordenació i la regulació del sistema pel que fa a les regles bàsiques del mercat ferroviari, en l'atorgament de llicències i autoritzacions a les empreses ferroviàries, en l'autorització de la prestació de serveis ferroviaris declarats d'interès públic, en l'atorgament de certificats de seguretat i certificats

d'obertura de línies, en trams i terminals ferroviàries, en la definició del règim tarifari i en l'establiment dels cànons que han de pagar les empreses explotadores per a l'ús de les infraestructures ferroviàries.

La liberalització del mercat ferroviari

El servei de transport ferroviari es conceptua com un servei d'interès general i essencial que es presta en règim de lliure competència. Així, la Llei desplega les directrius comunitàries pel que fa a la separació de la infraestructura i el servei i a la liberalització del transport de mercaderies i de passatgers.

Aquest sistema pot ser aplicat, de manera general, per exemple en el transport de mercaderies i en determinats serveis de transport de viatgers.

- **Serveis públics de transport ferroviari:** d'acord amb les previsions de la Directiva europea, la Llei estableix que queden exclosos del règim de lliure competència els serveis que siguin considerats com a servei públic per motius d'intercomunicació territorial i les xarxes locals o regionals aïllades o serveis urbans i suburbans, ja que en ambdós casos poden necessitar aportacions econòmiques de l'Administració per al seu funcionament.

D'altra banda, la Llei preveu la prestació del servei de metro a l'entorn de Barcelona que correspon a l'Entitat Metropolitana del Transport (EMT). En concret, s'estableix la competència de l'EMT respecte de les línies existents actualment i dels seus perllongaments, així com de les línies que s'hi incorporin.

Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (IFERCAT)

En l'àmbit organitzatiu, s'estableix que l'ens Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (IFERCAT) és l'empresa administradora de les infraestructures ferroviàries que li adscriu el Govern i li atribueix també funcions de construcció de les infraestructures que es determinin.

L'IFERCAT és, també, l'ens encarregat de percebre de les empreses que prestin els serveis de transport un cànon per la utilització de les infraestructures ferroviàries, per les estacions o per l'ús d'altres instal·

lacions. D'altra banda, la nova Llei permet ampliar l'àmbit d'actuació d'IFERCAT respecte d'altres infraestructures de transport diferents de la ferroviària, com ara la construcció de carreteres.

Tramvies

Una novetat important de la Llei és l'establiment de normes específiques pel que fa als tramvies, per determinar la integració d'aquest mitjà de transport en el municipi, des del punt de vista urbanístic i des del punt de vista de gestió de la vialitat.

El transport tramviari serà de competència de la Generalitat de Catalunya quan en el seu recorregut transcorri per més d'un municipi, i serà competència municipal quan tot el seu recorregut sigui per un sol municipi.

A més, la Llei també estableix que el manteniment i la conservació de la línia del tramvia serà objecte d'un conveni entre l'Administració titular i l'Ajuntament corresponent.

Drets i deures dels ciutadans

Com a novetat important, la Llei preveu per primera vegada el conjunt de drets i deures que afecta tant els usuaris directes com el conjunt dels ciutadans.

Entre els drets, cal remarcar, com a novetat, el fet de rebre informació sobre les incidències que afectin la prestació del servei, ser indemnitzats per incompliment de les obligacions de l'empresa ferroviària i, en general, els que suposen una atenció adequada per a les persones amb mobilitat reduïda.

Entre els deures, cal assenyalar l'obligació de viatjar amb el títol de transport corresponent, per evitar el frau, i aquells que tenen un caràcter social, en el sentit de la conducta que cal mantenir en els trens i les seves instal·lacions.

D'altra banda, també cal remarcar les normes per a la tramitació dels estudis informatius i els projectes on queda garantida la participació, mitjançant la informació pública i institucional, especialment quan es

tracta d'obres que es desenvolupen en el subsòl urbà i també la regulació de les modificacions que puguin tenir rellevància.

Com hem vist, doncs, la Llei ferroviària és l'instrument legislatiu que ens permet exercir les nostres competències en la gestió ferroviària. Estem a punt d'aprovar el Pla d'infraestructures del transport (PITC) que és l'altre instrument, l'infraestructural de la política ferroviària del Govern.

El PITC és una aposta clara i rotunda pel ferrocarril, més de 30.000 milions d'euros d'inversió, tant en la xarxa d'alta velocitat, com en el ferrocarril convencional. El PITC fa però dues grans noves apostes ferroviàries, d'una banda, una gran inversió a la xarxa de rodalies de la regió metropolitana de Barcelona més de 6.000 milions d'euros en noves infraestructures com ara la línia orbital que anirà de Mataró a Vilanova passant per Granollers, Sabadell, Terrassa, Martorell i Vilafranca, la nova línia de metro regional exprés entre Castelldefels i Cornellà, la duplicació de la línia entre Barcelona i Ripoll, les variants del Maresme, etc. Per l'altra, la creació de la xarxa de trens-tramvies, experiència de combinar l'explotació de les vies en tren per les zones interurbanes i en la forma de tramvia amb els mateixos trens adaptats a les zones urbanes. Les propostes de tren-tramvia s'instauraran a l'àrea de Lleida, Girona, Manresa, l'Anoia i Tarragona.

La Llei 5/2006 aprovatòria del Llibre cinquè del Codi civil de Catalunya

Xavier Muñoz Puiggròs
*Director general de Dret i Entitats
Jurídiques del Departament de Justícia*

1. Síntesi de la tasca realitzada

La Generalitat té competències legislatives reconegudes per l'Estatut en matèria de dret civil. Són atribucions de repercussió important sobre l'esfera social i econòmica del país. En aquest context, el Govern del president Pasqual Maragall i el conseller de Justícia, Josep M. Vallès, han impulsat iniciatives legislatives importants en aquest àmbit durant la legislatura que acaba.

En dos anys, el Departament de Justícia ha elaborat sis projectes de llei de dret civil, que deixaran, quan siguin tots aprovats, el Codi civil de Catalunya elaborat en més del 80 %. Una part d'aquestes iniciatives ha culminat la seva tramitació amb l'aprovació parlamentària i la promulgació com a llei. Altres, han quedat afectades per la dissolució anticipada del Parlament i el finiment de la legislatura. La preparació d'aquestes iniciatives ha estat responsabilitat de la Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques, que ha comptat durant tres anys (2004-2006) amb la cooperació de membres destacats de la comunitat jurídica catalana, tant del món professional com del món acadèmic.

Quan en els primers mesos de gener de 2004 analitzàrem amb el conseller de Justícia la situació del dret civil de Catalunya, vàrem constatar que hi havia una important tasca que calia realitzar, ja que el dret civil català estava configurat per més de vint-i-cinc lleis sectorials pendents de l'oportuna codificació. Teníem, com a important premissa, la primera Llei del Codi civil de Catalunya (Llei 29/2002), que estructu-

rava el futur Codi civil en els sis llibres següents: Llibre primer de disposicions generals; Llibre segon de persona i família; Llibre tercer de persona jurídica; Llibre quart de successions; Llibre cinquè de drets reals; i, Llibre sisè d'obligacions i contractes. Per tant, quedava pendent d'elaboració i aprovació més del 90 % del Codi civil, tota vegada que s'havia aprovat solament l'esmentada primera Llei, que regulava les disposicions generals, la prescripció i la caducitat.

Analitzada la situació ens vam posar immediatament a treballar a partir dels treballs de la Comissió de Codificació—constituïda pel Ple i la seva Comissió Permanent— que és la instància consultiva que informa sobre els projectes dels diferents òrgans de treball que componen el nou i més àgil Observatori de Dret Privat de Catalunya, d'acord amb el Decret 266/2004.

Dins de l'apartat de lleis que han culminat la tramitació parlamentària i que ja són vigents, remarcuem dues lleis importants que afecten, la primera d'elles, l'adopció per part de parelles homosexuals, i, la segona, l'aprovació del llibre 5è del Codi civil de Catalunya, relatiu als drets reals. Pel que fa als projectes que han estat aprovats solament pel Govern i que estan actualment en fase de tramitació parlamentària, però que

malgrat la tasca realitzada en seu governamental no podran ser aprovats en decaure la legislatura present. Cal ressenyar els següents projectes de llei que es troben en el moment de redactar aquestes línies (a principis de setembre del 2006) en seu parlamentària: Llibre segon del Codi civil sobre persona i família; Llibre tercer del Codi civil sobre persones jurídiques; Llibre quart del Codi civil sobre successions i Projecte de llei de contractes de conreu.

2. Llibre cinquè del Codi civil de drets reals

Dins de l'àmbit específic del Codi civil, el Parlament ha aprovat la Llei 5/2006, de 10 de maig, del Llibre cinquè del Codi civil de Catalunya relatiu als drets reals.

Dret real és el dret que proporciona un poder immediat i directe sobre una cosa, que pot ser ple o limitat i que pot fer-se valer davant de qualsevol persona. El poder màxim sobre una cosa és el dret de propietat, mentre que els poders parcials serien els drets reals limitats, com ara l'usdefruit, les servituds, els censos i els drets reals de garantia.

- **Característiques de la Llei:** Amb aquesta Llei es regulen institucions fins ara disperses en lleis especials i se n'adopten de noves d'acord amb les actuals necessitats de la ciutadania del segle XXI. Suposa també, una regulació completa del dret privat comú de propietat i dels drets reals en general. Per primera vegada, els ciutadans catalans podran disposar d'una regulació completa de llurs relacions en tot allò que afecta els drets reals, ja que la regulació vigent fins ara ha estat fragmentària, raó per la qual s'havia fet necessària la seva aplicació conjunta amb el Codi civil espanyol, circumstància que a partir d'ara no tindrà lloc.

La nova Llei reconeix un marge important de l'autonomia de la voluntat, de la protecció dels consumidors i de les persones en situació de necessitat (que es manifesta clarament en la regulació de la propietat horitzontal), de la bona fe i de la funció social de la propietat.

- **Contingut:** D'una banda, la nova Llei inclou tota la matèria, actualitzada i sistematitzada, relativa als drets reals, que es trobava regulada en un seguit de lleis especials, com eren: la Llei 6/1990 dels censos; la Llei 13/1990 de l'acció negatòria, les immissions, les ser-

vituts i les relacions de veïnatge; la Llei 13/2000 de regulació dels drets d'usdefruit, d'ús i d'habitació; la Llei 22/2001 de regulació dels drets de superfície, servituds i d'adquisició voluntària o preferent; la Llei 25/2001 de l'accessió i l'ocupació; i la Llei 19/2002 de drets reals de garantia; i cinc articles de la Compilació de dret civil.

D'altra banda, el Llibre cinquè inclou una regulació nova d'institucions fonamentals en el dret de coses que no havien estat objecte de legislació com eren: la possessió, la propietat, les situacions de comunitat, els drets limitats de vol i en determinats supòsits la hipoteca.

■ **Estructura de la Llei:** La Llei, que consta de quasi 200 articles més que la suma de l'articulat de totes les lleis vigents en el moment de la seva aprovació es compon dels següents títols: **Títol I.** Els béns (es regula el concepte de bé en un sentit ampli); **Títol II.** La possessió (l'adquisició, l'extinció i els efectes); **Títol III.** Adquisició, transmissió i extinció del dret real (es regulen la tradició, la donació i la usucapció); **Títol IV.** El dret de propietat (on es defineix el dret de propietat, l'accessió, l'ocupació, l'abandonament, la protecció del dret de propietat); **Títol V.** Les situacions de comunitat (es regula la comunitat ordinària, el règim jurídic de la propietat horitzontal i la comunitat especial per torns i per raó de la mitgeria); i, **Títol VI.** Els drets reals limitats (dret d'usdefruit, dret d'habitació, drets d'aprofitaments parcials, de superfície, de censos, les servituds, de vol, d'adquisició i drets reals de garantia).

■ **Principals novetats de la Llei:** Destaquem entre les importants modificacions introduïdes per la Llei les següents:

- a) Es regula la possessió d'acord amb la nostra tradició jurídica, si bé en matèria d'usucapció s'estableix una reducció en els terminis: de 30 anys es passa a 20 anys per als immobles, i de 6 a 3 per als mobles.
- b) S'introdueix una regulació completa de la donació, considerada com a acte dispositiu i que serveix de marc a l'expressió de la voluntat del donant i el donatari de transmetre a títol gratuït d'un bé.
- c) El títol quart de la llei regula el dret de propietat de forma plena, tota vegada que, fins al moment s'havien fet regulacions parcials de diferents aspectes o modalitats de propietat en diferents lleis catalanes. Es recull una concepció moderna de la propietat com a dret privat bàsic que permet exercir-lo amb autonomia i privacitat però

garantint un equilibri amb la funció social d'aquest dret. Per aquesta raó s'han establert, com a novetat, el reconeixement d'unes limitacions al dret en interès públic, com ara el que regula la legislació sobre el planejament territorial i urbanístic, l'habitatge agrari i forestal, patrimoni cultural, protecció d'espais naturals, construcció i protecció de vies i comunicacions, foment de les telecomunicacions i el transport de l'energia, ús i circulació de vehicles de motor, protecció i defensa dels animals i defensa nacional.

- d) En matèria d'immissions es remarca la diferència entre legítimes i il·legítimes. Les legítimes serien aquelles que són innòqües o que causen perjudicis insubstancials, és a dir, són aquelles que no superen els valors o els límits indicatius que estableixen les lleis o els reglaments administratius.
- e) Es regula per primera vegada en el dret català la propietat horitzontal que es tracta amb molt deteniment, atesa la seva transcendència social, tota vegada que la propietat horitzontal ha permès una important generalització del dret de la propietat i una eina jurídica fonamental que facilita l'accés de la ciutadania a la propietat de l'habitatge. S'estableixen regles de gestió amb vista a garantir nivells de convivència i solidaritat entre veïns d'una mateixa escala, o, fins i tot, d'un conjunt immobiliari o urbanització. En el seu conjunt, es tracta d'una regulació que millora, en molts aspectes, l'establerta pel Codi civil espanyol i la Llei de propietat horitzontal estatal.

En aquest sentit, se suprimeix la regla general de la unanimitat –que és substituïda per una majoria de quatre cinques parts– per modificar el títol constitutiu, els estatuts i els acords relatius a les innovacions físiques que afectin l'estructura o la configuració exterior de l'immoble. Amb aquesta nova regulació s'eviten decisions de bloqueig derivades del comportament abusiu d'una minoria de propietaris. També s'introdueix una reducció important del quòrum necessari per acordar l'establiment de l'ascensor (ara només farà falta una majoria simple) i de la supressió de barreres arquitectòniques, fins al punt que si els acords no assolixen la majoria necessària, els propietaris amb discapacitat poden demanar al jutge que obligui la comunitat a suprimir barreres arquitectòniques o a fer les innovacions necessàries per assolir la transitabilitat dins l'immoble.

- f) En l'apartat dels drets reals limitats es millora la regulació de l'usdefruit. Destaca l'increment del límit de la durada dels drets constituïts a favor d'una persona jurídica (99 anys), amb relació al tradicional de 30 anys.
- g) Es defineixen els drets d'aprofitament parcial com aquells drets que estan establerts a favor d'una persona sobre una finca aliena amb la finalitat de gestionar-la i obtenir-ne els aprofitaments forestals a canvi de refer i conservar els recursos naturals i paisatgístics o de conservar la fauna i l'ecosistema, el de pasturar bestiar o ramats, el de podar arbres i tallar mates, el d'instal·lar-hi cartells publicitaris i d'altres.
- h) En matèria de dret de cens es fa un pas més en la millor definició dels drets del censatari –titular del dret de propietat sobre una finca que resta subjecte al pagament d'una pensió periòdica– i es fa un pas més en la redempció dels censos anteriors a l'any 1990 en fixar, en les valoracions del cadastre, l'import que cal pagar per a la redempció en finques urbanes.
- i) Pel que fa al dret de servitud es manté el criteri que les servituds solament es constitueixen per títol atorgat de manera voluntària o forçosa, i que cap servitud no es pot constituir per usucapió.
- j) És també nova la regulació de determinades formes d'hipoteca. Algunes, com la prevista en garantia de pensions compensatòries o en garantia d'aliments, responen a necessitats derivades del nou dret de família.
- k) Finalment, s'incorpora per primera vegada en el nostre dret civil el retracte de confrontants, tradicionalment previst en el Codi civil espanyol, limitat, però, a les finques rústiques de superfície inferior a la unitat mínima de conreu i a favor del veí, confrontant que sigui conreador directe i personal, per garantir que aquest dret promogui la millora de les finques d'ús agrícola.

Tenim, doncs, uns instruments jurídics nous que ens encaminen cap a un Codi civil modern per concepció, estructura i contingut, que farà del dret català un dels més avançats i innovadors.

La conciliació de la vida personal, familiar i laboral: un esforç de tots

Carles Arias

*Director general de Funció Pública del
Departament de Governació i Administracions Públiques*

La conciliació de la vida personal, familiar i laboral ha esdevingut un dels espais comuns que darrerament està més present en el debat de la societat i de les persones. Segurament, sense necessitat de fer referència a situacions socials extremes, parlar de conciliació no és el mateix per a una mare que treballa fora de casa amb tres fills, que per a un petit empresari d'un comerç al detall, o per a una noia o un noi jove que comencen a treballar per primera vegada. Sovint pren una significació diferent depenent de les nostres idees, els nostres valors, la posició social, el sexe o les necessitats quotidianes. No obstant això, comença a ser una convicció socialment compartida la necessitat d'avançar cap a uns models d'organització del temps de treball que permetin compatibilitzar-lo amb els projectes personals o familiars de cada persona, és a dir, que no s'accepta aquesta situació com una realitat inalterable sinó que, al contrari, es considera important la seva modificació.

El paper que exerceixen aquí les administracions públiques és clau, d'una banda afavorint les condicions estructurals necessàries perquè es vagin produint aquests canvis, i de l'altra, actuant com a referent que serveixi d'avantguarda i de mirall per a la resta de la societat.

Antecedents en el sector públic

Aquest paper troba el seu encaix en la mateixa Constitució espanyola que estableix que els poders públics asseguruen la protecció social, econòmica i jurídica de la família (art. 39). Aquest principi ha guanyat rellevància especial els últims anys amb la reincorporació massiva de la dona al mercat de treball, la qual cosa ha comportat canvis importants en l'organització de la vida familiar que s'ha vist afectada tant pel treball efectuat per la mare fora de la llar com pel nou rol que el pare ha d'assumir de cara a la vida familiar, tenint per resultat una múltiple casuística de situacions en

què la parella ha de compartir les tasques de la llar i la cura familiar de manera compatible amb les respectives jornades laborals.

En aquest nou entorn, el Parlament de Catalunya, en l'àmbit que li és propi i en compliment de la normativa constitucional i europea, ha aprovat diverses lleis per tal de garantir determinats drets i deures que permetin als treballadors de les administracions públiques la conciliació del treball amb la vida familiar.

En aquest sentit la Llei 6/2002, de 25 d'abril, de mesures relatives a la conciliació del treball amb la vida familiar del personal de les administracions públiques catalanes, va aprovar mesures com ara l'ampliació del permís per atendre un fill menor de 9 mesos a una hora en qualsevol cas, l'ampliació del permís de paternitat de 2 a 5 dies, determinades reduccions de jornada incentivades per cura de familiars i permisos i mesures de flexibilitat horària per atendre menors discapacitats, així com l'aprovació d'una nova reducció d'un terç de la jornada per guarda legal amb el 100 % de les retribucions, fins que l'infant, nascut, acollit o adoptat, compleixi l'any.

Posteriorment, l'any 2003, el Parlament de Catalunya va promulgar la Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies la qual fa un pas més enllà en la protecció integral de les famílies. Aquesta Llei dedica el títol IV a les mesures de conciliació de la vida familiar i la vida laboral, tant en l'àmbit públic com en l'àmbit privat, introduint determinades previsions innovadores si bé, la mateixa llei preveu que aquestes hauran de ser desenvolupades posteriorment per tal d'adaptar-les a la legislació vigent sobre funció pública.

Cal fer esment especial també a la Llei 10/1998, de 15 de juliol, d'unions estables de parella que, avui dia, reconeix tant a les parelles heterosexuales com a les homosexuals, només tres drets concrets en matèria de funció pública relatius a la conciliació del treball amb la vida familiar, que són concretament: el dret a gaudir de l'excedència voluntària per agrupació familiar, el dret a un permís per mort o malaltia greu del convivent i el de reducció d'un terç o la meitat de la jornada de treball, amb la reducció proporcional de les seves retribucions, per incapacitat física del convivent i mentre hi convisqui. Aquesta Llei, en l'actualitat, necessita urgentment ser modificada per equiparar les unions estables de parella als matrimonis amb efectes civils, demanda reiterada de diversos sectors socials i polítics, per fer un pas endavant

DGRI

en pro de la igualtat jurídica, amb independència de l'opció de família escollida pel treballador.

Paral·lelament, l'Estat ha aprovat des de l'any 2002, la Llei 53/2002, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, introduint la mesura de gaudiment del permís de maternitat a temps parcial; la Llei 40/2003, de 18 de novembre, de protecció de les famílies nombroses, ampliant la reserva del lloc de treball en el cas de reducció de jornada per cura de fill en aquest tipus de família; la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere que introdueix diverses mesures en matèria de flexibilitat horària, permisos, mobilitat i excedències per a les funcionàries víctimes de la violència de gènere; i, finalment, la Llei 13/2005, d'1 de juliol, que modifica el Codi civil en matèria del dret a contraure matrimoni, permetent el matrimoni civil de parelles homosexuals.

La nova Llei de conciliació

Amb aquests antecedents, la nova Llei de conciliació aprovada pel Parlament de Catalunya té per objecte, d'una banda, regular en una

única norma totes les mesures de conciliació que afecten els funcionaris públics, i de l'altra, millorar les previsions existents per tal d'avançar en l'àmbit de l'organització de la vida personal, familiar i laboral establint algunes mesures addicionals. Veiem, doncs, algunes de les mesures més significatives:

- La prolongació d'un a tres anys del període durant el qual es reserva el mateix lloc de treball en cas de sol·licitar excedència voluntària per tenir cura d'un fill o d'una filla o de familiars fins al segon grau de consanguinitat o afinitat; les excedències voluntàries per al manteniment de la convivència, ja existents sota la denominació d'excedències voluntàries per agrupació familiar; i, les excedències per raó de violència de gènere.
- La previsió del permís de paternitat de 4 setmanes a comptar des de la finalització de les 16 setmanes del permís de maternitat o de la 16a setmana posterior al part o a l'adopció, sempre que es tingui la guarda legal i que l'altre progenitor treballi. Es tracta d'un dret del progenitor o de la progenitora sens perjudici de qui dels dos gaudeixi o de com es distribueixi el permís de maternitat.
- L'ampliació dels supòsits que queden coberts pel permís per matrimoni que inclouran tant els matrimonis amb efectes civils en qualsevol de les seves formes –parelles heterosexuales i homosexuals– com l'inici de convivència en les unions estables de parella.
- Els permisos per naixement, adopció o acolliment de 5 dies, passaran a computar tan sols els laborables i, en cas de naixement de dos fills o tres fills, respectivament, s'ampliaran en 5 o 10 dies més.
- En el permís per lactància es produeix una millora en la mesura que es preveu l'ampliació d'una a dues hores diàries en cas de part, adopció o acolliment múltiple i s'estableix, també com a novetat, la possibilitat de compactar-lo en jornades senceres de treball, consecutives o repartides per setmanes, tenint en compte també les necessitats del servei.
- El permís per fills prematurs compta amb una important novetat que permet donar cobertura als casos en què a causa del naixement d'un infant prematur o de la necessitat de la seva hospitalització posterior al part, el permís de maternitat pogués restar devaluat en la seva

finalitat primordial de convivència dels progenitors amb el fill durant els primers mesos de vida. En aquest sentit, es preveu que aquest permís tindrà la durada equivalent al temps d'hospitalització, fins a un màxim de dotze setmanes i s'iniciarà a partir del finiment del permís de maternitat.

- Els permisos de flexibilitat horària recuperable que possibiliten l'absència del treball d'1 a 7 hores per visites o proves mèdiques d'ascendents o descendents fins al segon grau i per reunions de tutoria amb els docents responsables dels fills. I s'incorporen els permisos per situacions de violència de gènere.
- S'amplia fins a un màxim d'un any, a partir del finiment del permís de maternitat, la reducció de jornada en un terç amb la totalitat de la retribució per cura d'una filla o d'un fill. I alhora, s'estableix també com a novetat l'opció de compactar les hores que corresponguin a la reducció de jornada en jornades consecutives, si les necessitats del servei ho permeten.
- S'introdueix la possibilitat de reduir la jornada amb la totalitat de la retribució per persones amb discapacitat legalment reconeguda, per tal d'evitar d'aquesta manera l'efecte negatiu sobre la retribució de l'absència durant el temps que han de dedicar a rebre tractament en centres públics o privats.
- S'incorporen també, entre els supòsits que donen dret a la reducció de jornada amb aquestes condicions, les dones víctimes de violència de gènere per fer efectiva llur protecció o el seu dret a l'assistència social íntegra.

On és el sector privat?

Fins aquí, podem fer-nos una idea aproximadament de la situació que afecta els funcionaris públics. Però, què passa en el sector privat? En aquest àmbit, encara resta molt camí per recórrer en l'aplicació de pràctiques de conciliació, però igual que a l'Administració pública, ja comencen a fer-se els primers passos. Segons l'informe IFRES2006 presentat per IESE, quasi la meitat de les empreses espanyoles han posat en marxa alguna pràctica de conciliació, encara que només el 7 % d'aquestes tenen plans integrals.

Alguns estudis com l'anterior, afirmen que la conciliació comença a ser una idea que les empreses valoren com un avantatge competitiu que reforça el compromís de les persones amb el projecte empresarial, atreu les persones amb talent i indueix millores en la producció.

De fet, quan es tracta el tema de la conciliació, un dels punts més espinosos és el dels possibles costos derivats de la seva aplicació. Aquesta apreciació, que té una base empírica certa, s'ha de matisar si considerem la confluència de dos factors que la modulen. En primer lloc, cal establir els costos derivats de la no-conciliació, és a dir, estudiar les relacions que existeixen entre els índex d'absentisme, la dificultat per reclutar persones claus per a les organitzacions o l'existència de climes laborals estressants i la «no-conciliació». En segon lloc, s'ha de tenir en compte que al nostre país l'índex de productivitat és un 25 % inferior a la mitjana europea, i existeix un marge de millora per als sistemes de producció de béns i serveis que, si bé, no en tots els sectors econòmics d'igual manera pot permetre finançar amb escreix els possibles costos directes derivats de l'aplicació de mesures de conciliació.

En resum, hem de concloure que la universalització de les mesures de conciliació requereix un esforç de tota la societat, un esforç, però, que no és senzill. Per avançar en aquest camí, caldrà vèncer tres tipus de dificultats: la compatibilitat dels hàbits i els horaris de les famílies, l'escola i el treball; una organització i un repartiment de les tasques domèstiques i familiars més equitatiu; i, per últim, trobar el punt d'equilibri just que permeti superar l'aparent antagonisme entre reducció i racionalització del temps i la productivitat.

La Llei 12/2006 de mesures en matèria de medi ambient

Francesc Baltasar i Albesa

Conseller de Medi Ambient i Habitatge

El Parlament de Catalunya va aprovar el passat 27 de juliol de 2006 la nova Llei de mesures ambientals, una Llei que en modifica quatre d'existents i que, a grans trets, permetrà augmentar el control sobre

els animals abandonats, adaptar la normativa catalana a les directrius comunitàries en matèria de protecció del medi ambient i establir excepcions a l'accés motoritzat a les pistes i als camins forestals.

M'agradaria exposar, però, d'una manera més detallada, les propostes de modificació i de millora que comporta aquesta Llei, la qual conté un total de divuit articles, cinc disposicions addicionals, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

Així, doncs, les millores més substancials de la Llei són les següents:

Més control sobre els animals abandonats

En relació amb la Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals, es modifiquen alguns articles relatius a l'abandonament, la pèrdua, la recollida i la recuperació dels animals de companyia com a resposta al fet que aquests darrers anys s'ha registrat un augment dels casos d'abandonaments a Catalunya. Només l'any passat, l'any 2005, i segons dades de l'enquesta sobre abandonament, es van comptabilitzar 24.600 gossos i gats abandonats, és a dir, un per cada 281 habitants. D'entrada, cal tenir en compte que la definició d'animal abandonat presentava alguns inconvenients o algunes mancances, atès que no s'hi van incloure tots els casos reals d'abandonament d'animals, i, com que la Llei no recull explícitament segons quins supòsits, no es podien sancionar aquests tipus de conductes.

La Llei també actualitza i ajusta a la realitat els procediments sancionadors i introdueix tota una sèrie de mesures per augmentar el control dels animals, com ara l'obligatorietat de la persona propietària d'un animal de companyia de comunicar a l'ajuntament on està censat la seva desaparició o pèrdua.

També s'inclouen referències a la recollida d'animals exòtics, on fins ara hi havia un buit legal. Atesa la presència creixent d'animals exòtics abandonats, s'ha establert que a, partir d'ara, la competència serà dels ajuntaments per a la recollida i el dipòsit d'aquests animals en un centre que reuneixi els requisits per acollir-los.

Un dels aspectes més importants i que ha requerit un esforç més gran de consens i de trobar solucions efectives per part del Departament

de Medi Ambient i Habitatge és la creació d'un Registre General Únic d'Animals de Companyia.

Actualment, les dades relatives als animals de companyia existents a Catalunya es canalitzen mitjançant tres tipus de registres, cosa que a la pràctica es tradueix en una dispersió de dades. Per solucionar aquesta problemàtica, es va proposar de modificar els articles 13, 14 i 15 del capítol I del títol II de la Llei 22/2003, relatius al Registre censal, amb la finalitat de crear un sistema integrat de dades relatives a la identificació dels animals de companyia, centralitzat mitjançant el Registre general, cosa que permetrà facilitar el retorn dels animals perduts als seus propietaris o propietàries i alhora aconseguir un control més efectiu dels animals de companyia existents a Catalunya.

Finalment, amb relació a les modificacions de la Llei 22/2003, cal esmentar que responen a l'objectiu de facilitar el compliment dels articles de la Llei de protecció dels animals que fan referència a la prohibició de sacrificar animals de companyia a partir de l'1 de gener de 2007. La Llei de protecció dels animals va ser un èxit de tothom, però cal reforçar-ne els mecanismes de control, de cooperació entre institucions i de previsió perquè aquesta prohibició pugui ser efectiva. Coneixem la importància d'aquesta disposició, però també les dificultats que tenen alguns ajuntaments –sobretot els més petits– per fer-la efectiva. La Llei, doncs, disposa d'una sèrie de mesures que permetran assegurar el compliment d'allò que en el seu moment va aprovar el Parlament. Amb aquest objectiu es plantegen bàsicament tres mesures: la primera, el suport econòmic amb una línia d'ajuts als ens locals; la segona, la posada en marxa de programes concrets de reeducació i de conscienciació de respecte envers la natura i els animals que incloguin necessàriament la instrucció sobre els drets i les obligacions de les persones propietàries i/o posseïdores d'animals; i, la tercera, la possibilitat d'atorgar una pròrroga d'una durada màxima d'un any a aquells municipis o entitats supramunicipals que tinguin dificultats greus d'aplicar l'article 11.1 de la Llei 22/2003, sempre que presentin un pla que els comprometi a assolir en aquest període de temps els objectius previstos en la Llei.

Els espais naturals adaptats a Europa

La majoria dels articles que s'han modificat responen a l'objectiu d'adaptar la legislació catalana a les directrius comunitàries en matèria

de protecció del medi ambient. Pel que fa a la Llei d'espais naturals, la nova normativa empra la figura jurídica del Pla d'espais d'interès natural (PEIN), que estableix el sistema d'àrees protegides de Catalunya, en tots els espais declarats d'acord amb la legislació comunitària, sigui a través de la figura ZEPA (zona d'especial protecció per a les aus) o la figura ZEC (zona d'especial conservació). D'aquesta manera, s'unifiquen els criteris amb les directrius europees i s'estableix un règim jurídic bàsic comú per a tots els espais protegits de Catalunya.

Finalment, pel que fa a aquestes temàtiques, la Llei de mesures en matèria de medi ambient ha inclòs modificacions relatives als òrgans rectors dels espais naturals de protecció especial amb l'objectiu d'homogeneïtzar, racionalitzar i actualitzar aquests òrgans de direcció, en el sentit d'augmentar la seva eficàcia i acostar-los a la realitat social.

DGR1

Regulació de l'accés motoritzat al medi natural

Amb la modificació de la Llei 9/1995, de 27 de juliol, el que s'ha pretès ha estat clarificar i adaptar a la realitat alguns dels seus articles, de manera que la protecció del medi natural sigui compatible amb el seu gaudi i amb un ús harmònic i respectuós dels nostres espais forestals i d'interès natural.

En la Llei s'estableixen determinades limitacions a la circulació motoritzada. En particular, s'estableix que als espais inclosos el PEIN i als terrenys forestals només s'autoritza la circulació als vials pavimentats o als que tinguin una amplada igual o superior a 4 m.

Així mateix, es prohibeix la circulació motoritzada per totes les pistes o camins delimitats a tal efecte, per les vies d'extracció de fusta i pels camins ramaders.

Un altre aspecte important de modificació que vull subratllar és la consideració d'autoritzacions excepcionals per circular per pistes i camins forestals. Caldrà prèviament que aquestes pistes i camins fo-

restals s'incorporin a l'anomenat Inventari comarcal de camins i pistes forestals, per a la qual cosa els consells comarcals disposaran del termini d'un any per fer-ho, i s'obliga el Govern a dotar-ne econòmicament la realització.

Alhora, també es considera la possibilitat d'autoritzacions específiques per eximir d'algunes d'aquestes prohibicions concretes a determinades persones discapacitades i els seus acompanyants, per tal de facilitar-ne l'accés a la natura.

Vull assenyalar un altre aspecte que crec important: la composició de les comissions consultives comarcals, mitjançant la modificació de l'article 13è del Decret 111/2003. Parlem de possibilitar, entre d'altres, la participació de les agrupacions de defensa forestal, els representants de clubs federats d'automobilisme o motociclisme, les entitats d'estudi i defensa de la natura, etc.

Aquest és l'ànim de la proposta de modificació per impulsar, des d'una participació ciutadana més important, la composició més plural d'aquestes comissions consultives comarcals, que avaluen i informen sobre el marc d'aplicació de l'accés motoritzat al medi natural.

Procediment de l'avaluació d'impacte ambiental de projectes

Fins ara estava dispers en un marc legal complex, estatal i autonòmic, fet que requeria una compilació refosa que començarà per l'adequació de la legislació bàsica de l'Estat per adaptar-la plenament a les directives comunitàries. El Ministeri de Medi Ambient ja ha manifestat la intenció d'efectuar aquesta revisió en els pròxims mesos i el Departament de Medi Ambient ja treballa en l'adequació del nostre marc legislatiu propi. Però, mentre es realitza aquesta revisió legislativa, és imprescindible concretar els aspectes relatius a l'òrgan ambiental i als procediments d'avaluació d'impacte ambiental fixats en els articles 16, 17 i 18 d'aquesta Llei.

Procés d'adequació de les activitats d'incidència ambiental

La nova normativa estableix una pròrroga d'un any a l'annex 2.2 de la Llei 3/1998, de 27 de febrer, de la intervenció integral de l'Administració am-

biental, perquè puguin portar a terme el seu procés d'adequació, el qual, segons la Llei 4/2004, hauria d'haver finalitzat abans de l'1 de gener de 2007. En la mesura que les activitats de l'annex 2.2 tenen poca o escassa incidència ambiental, aquesta pròrroga pot facilitar el programa d'adequació, atès l'important nombre d'activitats afectades per aquest procés.

Finalment, constato la meua satisfacció personal d'haver pogut presentar al Parlament el Projecte de Llei que es va aprovar amb un consens ampli, perquè introdueix un seguit de modificacions molt necessàries encaminades a millorar i fer efectiva l'aplicabilitat de diverses lleis i, al mateix temps, resoldre alguns aspectes que fins ara generaven preocupació a diversos sectors del territori. Una Llei que ajudarà a fer un procediment més efectiu.

Un pas endavant per combatre la pobresa a Catalunya

Carme Figueras i Siñol
Consellera de Benestar i Família

L'aprovació de la Llei de prestacions socials de caràcter econòmic el passat mes de juliol al Parlament de Catalunya significa un pas substancial en la lluita contra la pobresa al nostre país.

L'existència de col·lectius de població que viuen sota el llindar de la pobresa qüestiona el nostre sistema de benestar i ens obliga a replantejar alguns dels seus aspectes fonamentals. De fet, l'augment dels ingressos dels col·lectius més desafavorits ha estat una llarga reivindicació dels mateixos afectats i de moltes entitats d'iniciativa social que els representen. La Llei respon, doncs, a una clara necessitat i així ho demostra el fet que va ser aprovada amb el vot favorable de tots els grups parlamentaris.

El fet que s'hagi aprovat en aquesta legislatura no ha estat un fet casual. Hem hagut d'esperar que un govern progressista i d'esquerres arribés al Govern perquè un projecte de Llei d'aquestes característiques fos aprovat i es presentés al Parlament.

La nova Llei pretén, dins del marc competencial que ens correspon, garantir uns ingressos econòmics dignes a totes les persones de Catalunya. La Llei sorgeix de la voluntat de donar resposta a la situació econòmica de determinats col·lectius, generalment, però no exclusivament, col·lectius que cobren pensions vinculades al sistema de Seguretat Social, que no són suficients per cobrir les seves necessitats bàsiques.

Malauradament, l'actual sistema de pensions condemna alguns grups de població a viure per sota del llindar de la pobresa. Una pobresa, moltes vegades oculta, però que no per això deixa de ser menys greu.

D'altra banda, el nostre sistema de protecció de la infància desemparada o en situacions de risc assumeix la tutela i la cobertura de les necessitats dels infants fins a la majoria d'edat –amb alguns programes complementaris un cop arribada aquesta edat– suposant, que a partir dels 18 anys, el nou adult és capaç de sostenir-se econòmicament o a través d'ajuts molt escassos. El sistema situa els nois i les noies extutelats, sense recolzament familiar, en una situació de risc evident, amb una probabilitat alta de caure sota el llindar de la pobresa.

És evident que una societat avançada com la nostra no pot permetre aquesta situació. Cal oferir una resposta immediata a les situacions de pobresa vinculades als dèficits de funcionament del nostre sistema de benestar. Una resposta que evidentment no ha d'anar en detriment de l'esforç que hem de fer per aconseguir un sistema de pensions més dignes, o del desenvolupament de programes que potenciïn la inserció laboral dels joves extutelats i donin suport i cobertura a les seves necessitats bàsiques.

La nova Llei pretén afrontar, de manera decidida, les situacions de pobresa més palesa que té lloc a Catalunya, establint prestacions econòmiques de dret subjectiu pels col·lectius més necessitats. La Llei dota de seguretat jurídica a aquestes prestacions i els dona un caràcter universal que n'assegura l'accés igualitari. Estem davant d'una llei innovadora, d'una eina fonamental per garantir la igualtat real de tots els ciutadans.

La selecció dels col·lectius i de les situacions predeterminades que donen dret a aquestes prestacions revela el tarannà de la Llei. Una Llei que no té per objectiu substituir ni competir en cap cas amb altres programes de lluita contra la pobresa i l'exclusió, com ara el Programa de renda mínima d'inserció, sobre el qual des del Govern s'ha de continuar treballant.

Són cinc les prestacions de caràcter subjectiu que defineix la Llei. La primera té per objectiu contribuir temporalment que els joves extutelats, fins que compleixin els 21 anys, puguin viure de manera autònoma i es puguin integrar progressivament al mercat laboral. La segona prestació té per finalitat protegir els cònjuges o familiars supervivents, pensionistes de la Seguretat Social que amb la mort del causant han perdut poder adquisitiu i no poden fer front a les despeses de la llar. La tercera és destinada als pensionistes de la modalitat no contributiva amb la finalitat de complementar-los la pensió, sempre que acreditin que llurs ingressos no superen el 25 % de l'import de la pensió no contributiva, límit establert per l'Estat. La quarta prestació és adreçada a atendre les despeses de manteniment de menors tutelats per la Generalitat en mesura d'atenció en família extensa o aliena. La cinquena prestació té la finalitat d'atendre les necessitats bàsiques de les persones amb una discapacitat igual o superior al 65 % o majors de 65 anys amb ingressos inferiors a l'indicador de renda de suficiència.

Parlem en tots aquests casos de prestacions de caràcter subjectiu i, per tant, garantides per llei.

La Llei també fixa les regles del joc per poder definir altres prestacions que s'han de subjectar a concurrència i disponibilitat pressupostària. D'aquesta manera, obre les portes que el Govern defineixi altres prestacions, més enllà de les preestablertes, depenent de les necessitats del moment, tot i que no els atorga un caràcter universal.

Així mateix, la Llei, en reconeixement d'una tasca que ja es ve duent a terme des del món local però que fins ara no estava regulada, contempla l'existència de les prestacions d'urgència social. Es tracta de prestacions de competència local que tenen com a finalitat atendre situacions puntuals i urgents de subsistència. Estem en aquest cas davant d'un instrument important perquè els municipis puguin gestionar les situacions puntuals d'urgència social que afecten directament la seva població.

Font: Info Catalunya.

Un element de la Llei que cal destacar, és la introducció de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya (IRSC), un indicador propi que serveix de referent per fixar el dret i la quantia de les prestacions. Per a l'any 2006, l'indicador de renda de suficiència es fixa en 7.137,20 euros anuals, és a dir, 509,80 euros mensuals.

La valoració de la situació de necessitat, que és l'element definitori bàsic per tenir dret o poder accedir a les prestacions, es fa basant-se en els ingressos econòmics personals, de la unitat familiar o de la unitat de convivència. Si aquests ingressos se situen per sota de l'indicador, un indicador que es corregeix depenent del nombre de membres de la unitat familiar o de convivència, es considera que la persona es troba en una situació de manca de recursos i, per tant, té dret o pot accedir a les prestacions. Podríem dir que l'indicador de renda de suficiència de Catalunya (IRSC) esdevé el punt de referència per valorar la pobresa a Catalunya.

És important recordar que l'indicador de renda de suficiència de Catalunya neix fruit de l'acord entre el Govern de la Generalitat de Catalunya i màxims representants de Comissions Obreres i UGT. Ens trobem, per tant, davant d'un instrument de consens. El nou indicador substitueix l'IPREM (indicador públic de renda d'efectes múltiples) que en el seu moment va elaborar l'Estat espanyol per complir similars funcions i que per les peculiaritats econòmiques de Catalunya s'ha demostrat poc útil.

La creació de l'indicador respon al compliment de la mesura número 85 de l'*Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana* que fa referència a les accions que s'han d'emprendre per millorar la inclusió social. En concret, aquesta mesura plantejava, a part de la redacció i l'aprovació necessàries del Pla d'inclusió social de Catalunya, que ja s'ha fet, i el redisseny del PIRMI, que està en procés, la necessitat que el Govern i les organitzacions sindicals i empresarials estudiessin la situació de les pensions vigents a Catalunya amb l'objectiu d'acordar mesures tendents a complementar les pensions mínimes per tal de situar-les, si més no, al 80 per cent d'un indicador de rendes propi de Catalunya.

Estem davant d'una Llei de consens. Estem davant d'una Llei que va arribar al Parlament després d'un procés ampli de debat. Una Llei que ha estat ratificada pels diversos consells representatius que configuren el nostre sistema de serveis socials: pel Consell Sectorial d'Atenció a

la Infància, per la Comissió Permanent del Consell General de Serveis Socials, per la Comissió de Govern Local, pel Consell Sectorial de Serveis Socials d'Atenció a la Gent Gran, pel Consell de Treball Econòmic i Social, pel Consell d'Atenció a les Persones amb Disminució, pel Consell Sectorial de Serveis Socials d'Atenció Primària i pel Ple del Consell General de Serveis Socials. Una Llei que ha estat consultada a les organitzacions de la societat civil, que durant molts anys s'han convertit en portaveus dels grups més afectats.

Les prestacions econòmiques que recull la Llei, amb excepció de les d'urgència social, es financen íntegrament amb càrrec als pressupostos de la Generalitat de Catalunya. Ens trobem davant d'una aposta decidida per incrementar els recursos dedicats a despesa social i per donar resposta a les necessitats dels col·lectius més vulnerables de la nostra societat.

La Llei preveu que en el primer any d'aplicació es prengui com a referència el 75 % de l'índex de rendes de subsistència, un percentatge que s'anirà incrementant progressivament fins arribar al 80 % de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya l'any 2007 i al 100 % l'any 2010.

Més de 200.000 persones, en aquest primer any, es beneficiaran per l'aplicació d'aquesta normativa. Una Llei que té un impacte important sobre la qualitat de vida d'un grup significatiu de ciutadans. En definitiva, contribuirà a fer de Catalunya una nació més justa i socialment avançada. ■